

Verantwoordingsinformatie, behorend bij het
kwalificatiedossier mbo:

Goud- en Zilvermeden

Kwalificaties

- » **Basisgoudsmid**
- » **Goudsmid**
- » **Zilversmid**

Versie

Gewijzigd 2023

Geldig vanaf

01-08-2023

Penvoerder: Sectorkamer specialistisch vakmanschap
Gevalideerd door: Sectorkamer specialistisch vakmanschap
Op: 15-09-2022

Inhoudsopgave

Het kwalificatiedossier kan een verwijzing bevatten naar de volgende (verantwoordings-)informatie. Dit is geen onderdeel van de kwalificatie-eisen.

<u>Verantwoordingsinformatie</u>	4
<u>1. Beroepscompetentieprofielen (bcp)</u>	4
<u>2. Examenprofielen</u>	4
<u>3. Arbeidsmarktinformatie</u>	4
<u>4. Trends en ontwikkelingen</u>	5
<u>5. Beroepsvereisten</u>	5
<u>6. Bijzondere vereisten</u>	5
<u>7. Beroepsspecifieke moderne vreemde talen</u>	5
<u>8. Ontwikkelmogelijkheden van de beroepsbeoefenaar in het onderwijs</u>	6
<u>9. Onderhoudsagenda</u>	6
<u>10. Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie</u>	7
<u>11. Betrokkenen</u>	8
<u>12. Verblijfsduur 4 jarig</u>	8
<u>13. Aanvullende informatie</u>	8
<u>14. Certificaten</u>	8

Verantwoordingsinformatie

1. Beroepscompetentieprofielen (bcp)

Het kwalificatiedossier Goud- en Zilversmeden is gebaseerd op de volgende beroepscompetentieprofielen:

- [Beroepscompetentieprofielen voor de goud- en zilverbranche](#)

2. Examenprofielen

<http://kwalificaties.s-bb.nl/Handlers/CohortOutputLibrary.ashx?linkcode=4>

3. Arbeidsmarktinformatie

Kans op werk en Kans op stage

Voor informatie over Kans op werk en Kans op stage zie <https://www.s-bb.nl/feiten-en-cijfers>. SBB actualiseert deze informatie voortdurend. Als toelichting op de arbeidsmarktinformatie op kans op werk en kans op stage vermelden wij voor Goud- en zilversmeden het volgende:

Arbeidsmarktverkenning

In 2021 heeft Rijnland advies, in opdracht van het Meld- en Expertisepunt Specialistisch Vakmanschap van SBB, een arbeidsmarktverkenning uitgevoerd ten behoeve van de Goud- en Zilversmeden.

Samenstelling branche

Hieruit blijkt dat de branche in 2021 circa 1.168 bedrijven omvatte. Het aantal bedrijven is sinds 2012 licht afgenomen (-98). Het bedrijvenbestand bestaat voor 68% uit goud- en zilversmederijen, voor 12% uit reparatiebedrijven en voor 20% uit overige bedrijven.

Meer dan de helft (56%) van de ondernemers is ouder dan 50 jaar. Dat is aanmerkelijk meer dan in 2012, toen 39% van de ondernemers ouder was dan 50 jaar. In de goud- en zilversmederijen vinden we meer jongere ondernemers (jonger dan 50 jaar). Bijna alle ondernemers (92%) hebben een specifieke vakopleiding gevolgd.

De meeste bedrijven (83%) bestaan al meer dan 10 jaar. Bijna de helft (45%) is 21 tot en met 40 jaar oud. Een substantieel deel (41%) van de bedrijven is lid van de Federatie Goud en Zilver (FGZ). Daarnaast is een kwart van de bedrijven lid van het Nederlands Gilde van Goudsmeden.

Activiteiten

De activiteiten die in de bedrijven het meest voorkomen zijn het ontwerpen van sieraden, het vervaardigen van sieraden, het bewerken en repareren van gouden artikelen (sieraden), het bewerken en repareren van zilveren artikelen en het verrichten van zetwerk.

Ondernemingsvorm

Tweederde van de bedrijven (66%) zijn eenmansbedrijven, hier werken geen andere mensen dan de ondernemer zelf. Onder de reparatiebedrijven is het aandeel van eenmansbedrijven nog groter; bijna driekwart (73%). In totaal zijn er in de branche 2.729 personen werkzaam, waarvan 768 ondernemers zonder personeel. In de bedrijven met personeel werken (inclusief de ondernemer) circa 1.961 personen. Zij vormen bij elkaar 1.527 FTE. Het aantal werkzame personen ligt hoger dan in 2012.

Vacatures

Voor de totale branche kan worden geschat dat er in de afgelopen drie jaar circa 400 vacatures zijn vervuld, waarvan 219 in de goud- en zilversmederijen, 112 bij de "overige" bedrijven en 69 bij de reparatiebedrijven. Het aantal vertrokken medewerkers in de afgelopen drie jaar wordt geschat op 400 personen, waarvan 244 bij de goud- en zilversmederijen, 62 bij de reparatiebedrijven 94 bij de overige bedrijven. De uitstroom en de instroom houden elkaar in grote lijnen in evenwicht.

Bijna een vijfde van de bedrijven met personeel heeft op het moment van onderzoek vacatures. Dat is aanmerkelijk meer dan in 2012, toen 3% van de bedrijven met personeel vacatures had. De ondernemers zoeken voor de meeste vacatures vakgeschoolde mensen (52%). Bijna een derde van de vacatures (32%) is bestemd voor studenten die nog in opleiding zijn. Eén op de acht vacatures zijn toegankelijk voor mensen zonder vakopleiding.

De meeste ondernemers met personeel schatten de kans op werk voor vakgeschoolde arbeidskrachten voor de komende 2 jaar en voor de komende 5 jaar in als gemiddeld (39%) of goed (37%). De ondernemers oordelen aanmerkelijk positiever dan in 2012. In 2012 schatte 8% de kans op werk in als goed tot zeer goed. In 2021 is dat 43%. De ondernemers schatten de kans op werk voor mensen zonder vakopleiding maar met vakgerichte cursussen minder positief in dan voor mensen met een vakopleiding. 13% van de ondernemers acht de kans op werk voor deze mensen goed. Voor mensen mét een vakdiploma acht 43% de kans op werk goed. Meer dan de helft van de ondernemers met personeel zegt dat er geen doorstroommogelijkheden zijn binnen het bedrijf. 38% van de bedrijven met personeel heeft wél doorstroommogelijkheden. Dat is aanmerkelijk meer dan 2012, toen 13% aangaf doorstroommogelijkheden te hebben.

4. Trends en ontwikkelingen

Wetgeving en regelgeving

Er zijn geen recente ontwikkelingen in wet- en regelgeving.

Ontwikkelingen in de beroepsuitoefening

Beurzen zijn een belangrijke manier om met klanten, zowel detailhandel als particulieren in contact te komen. Daarnaast zijn er net als in de juweliersbranche veel ondernemers die hun eigen 'event' organiseren voor hun vaste klanten. Hierop wordt nieuwe collectie getoond en kan met korting worden gekocht. Beleving rondom edelmetalen voorwerpen speelt bij promotie een belangrijke rol.

De branche kent continu technologische ontwikkelingen. Soms worden nieuwe technieken of bestaande technieken vanuit andere branches toegepast. De goud- en zilversmid moet ervoor zorgen dat hij/zij op de hoogte blijft van de ontwikkelingen. Slimme technologieën veroveren langzaam terrein binnen de goud- en zilverbranche. Ontwerpen en uitvoeren met behulp van CAD-programma's wordt breder toegepast. Steeds meer bedrijven passen op commerciële schaal deze technieken toe en creëren daarmee een nieuwe markt voor ontwerpen en produceren van maatwerk voor particuliere opdrachtgevers en juweliers.

Toename van online marketing en verkoop zorgt ervoor dat een (basis)goudsmid / zilversmid zichzelf beter moet kunnen verkopen en zijn/haar werk moet kunnen uitleggen. Dit geldt ook voor duurzaamheid. Vakmensen moeten meer onderzoek en controles uitvoeren op het materiaal dat zij inkopen en meer tijd besteden aan het informeren van de klant/opdrachtgever hierover. Het wordt steeds belangrijker om mee te leren denken met de klant/opdrachtgever en hen het gevoel te geven van gastvrijheid.

De consument gaat steeds meer voor iets exclusiefs in vormgeving en materiaalgebruik. Het gebruik van verschillende materialen naast edelmetalen biedt een verruiming in het aanbod qua vormgeving en uitstraling. Het gebruik van andere materialen vereist ook dat over de grenzen van het vak wordt gekeken, omdat materialen zoals kunststof en keramiek zich anders gedragen. De kracht van de goud- en zilversmeden is dat zij producten maken naar de speciale wensen van de klant. Daardoor heeft de branche zich ook goed kunnen handhaven in tijden van economische recessie.

Tot slot wordt samenwerking steeds belangrijker. Dit betreft samenwerking op het gebied van promotie, expositie en het delen van werkruimten en technische apparatuur. Door netwerken, samenwerken en kennisdelen krijgt de individuele ondernemer meer mogelijkheden.

5. Beroepsvereisten

Geen wettelijke beroepsvereisten

6. Bijzondere vereisten

Basisgoudsmid

Nee

Goudsmid

Nee

Zilversmid

Nee

7. Beroepsspecifieke moderne vreemde talen

Voor de beide niveau 4 kwalificaties is kennis nodig van vaktermen in het Engels, dit betreft de vaardigheden Lezen (B1), Luisteren (B1), Gesprekken voeren (A2), Schrijven (A2) en Spreken (A2).

Goudsmid

Engels					
	Luisteren	Lezen	Gesprekken voeren	Spreeken	Schrijven
C2					
C1					
B2					
B1	x	x			
A2	x	x	x	x	x
A1	x	x	x	x	x

Zilversmid

Engels					
	Luisteren	Lezen	Gesprekken voeren	Spreeken	Schrijven
C2					
C1					
B2					
B1	x	x			
A2	x	x	x	x	x
A1	x	x	x	x	x

8. Ontwikkelmogelijkheden van de beroepsbeoefenaar in het onderwijs

Een goud-/zilversmid heeft een aantal doorgroeimogelijkheden:

- (a) Hij/zij kan zich binnen zijn/haar ambacht ontwikkelen en specialiseren, door te experimenteren en te combineren.
- (b) Een goud-/zilversmid kan een eigen onderneming opzetten. Wanneer deze goed draait, kan een goud-/zilversmid ervoor kiezen zijn/haar onderneming te laten groeien en personeel in dienst te nemen.
- (c) Een goud-/zilversmid kan, eventueel met aanvullende scholing, doorgroeien in beroepen als restaurateur, juwelier, verkoper/inkoper bij een groothandel of fabrikant, trendwatcher voor sieraden of als vertegenwoordiger.

Een basisgoudsmid kan zich verder laten scholen tot goudsmid en heeft vervolgens dezelfde doorgroeimogelijkheden als de goud-/zilversmid.

Met het diploma goudsmid en met het diploma zilversmid is doorstroom naar het hbo mogelijk. De meest voor de hand liggende vervolgonderwijs is de Associate Degree Arts & Crafts, of een opleiding en hbo-niveau gericht op productontwikkeling, ontwerp en vormgeving.

9. Onderhoudsagenda

Onderwerp	Actie	Wie	Wanneer
Onderhoud en beheer	Onderhouden en beheren van het kwalificatiedossier	SBB i.s.m. onderwijs en bedrijfsleven	Vanaf het moment van vaststelling door de minister van OCW ten minste één keer in de vijf jaar. Eerstvolgend regulier onderhoud aan het kwalificatiedossier staat gepland voor 2026-2027.

Keuzedelen	Ontwikkeling, koppeling en onderhoud van keuzedelen	SBB i.s.m. onderwijs en bedrijfsleven	Doorlopend
------------	---	---------------------------------------	------------

10. Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie

Categorie	Kruis aan welke categorie van toepassing is :	Omschrijving
Categorie 1: Nieuw dossier		Dit dossier zat voorheen niet in de kwalificatiestructuur. Nadere toelichting is niet nodig.
Categorie 2: Nieuwe elementen		Dit betreft sterk gewijzigde dossiers waarop de Toetsingskamer een ingangstoets heeft uitgevoerd. Er is sprake van nieuwe of samengevoegde kwalificaties, certificeerbare eenheden, bcp's, etc. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 3: Wijzigingen	x	Er zijn zaken gewijzigd in een bestaand dossier. Bijvoorbeeld inhoudelijke wijzigingen in de kerntaakbeschrijving of de werkprocessen. Ook kleinere wijzigingen, zoals het toevoegen van matrices voor rekenen/wiskunde, het herstellen van spelfouten, herformuleringen die geen betekenisverschillen inhouden en beperkte tekstuele wijzigingen vallen hieronder. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 4: Ongewijzigd		Dossier is volledig ongewijzigd. Nadere toelichting is niet nodig.

Op basis van nieuw beschikbare beroepeninformatie zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:

Kwalificaties

De profielen zijn gelijk gebleven.

Kerntaken en werkprocessen

De kerntaakindeling is gelijk gebleven. Er zijn wel wijzigingen doorgevoerd binnen de kerntaken:

Basisdeel

- werkproces 'Besteedt werkzaamheden uit' is komen te vervallen. Onderdelen zijn ondergebracht bij werkproces 'Koopt voor de onderneming in en beheert en bewaakt de voorraad' (P2-K3-W9/P3-K4-W9).

Profieldeel

- werkprocessen 'Interesseert potentiële investeerders' (P2-K3-W5/P3-K4-W5) en 'Geeft vorm aan de onderneming' (P2-K3-W6/P3-K4-W6) zijn omgewisseld. De vorm van de onderneming moet bekend zijn voordat er potentiële investeerders gezocht kunnen worden.

Vakkennis en vaardigheden

Vakkennis en vaardigheden zijn her en der aangepast.

De volgende kennisaspecten zijn uit het basisdeel verwijderd en als aanvullende eisen opgenomen voor beide profieldelen:

- Heeft specialistische kennis van consumentengedrag in relatie tot sieraden en/of kleine gebruiksvoorwerpen
- Heeft stijl kennis breed en in relatie tot sieraden en/of kleine gebruiksvoorwerpen
- Heeft waarde kennis van sieraden en/of kleine gebruiksvoorwerpen

Vertegenwoordigers namens onderwijs en bedrijfsleven hebben hierover aangegeven dat deze vakkennis niet van toepassing is voor het profiel basisgoudsmid.

De volgende kennisaspecten en vaardigheden zijn toegevoegd m.b.t. het verkoopproces:

- Heeft kennis van koopbehoeften, koopmotieven en klantwensen in relatie tot de eigenschappen van het product en/of de dienst
- Heeft kennis van verkooptechnieken
- Kan artikelpresentaties verzorgen
- Kan verkooptechnieken en -argumenten toepassen

Daarnaast zijn vertegenwoordigers namens onderwijs en bedrijfsleven van mening dat de beginnend beroepsbeoefenaar kennis moet hebben van duurzaamheid in relatie tot de onderneming. Hiervoor is het volgende kennisaspect toegevoegd:

- Heeft kennis van duurzaam ondernemen.

Tot slot zijn er tekstuele wijzigingen doorgevoerd ten aanzien van onderstaande formuleringen:

Oude formuleringen:

- klant
- calculatie

Nieuwe formuleringen:

- klant/opdrachtgever
- prijsopgave

11. Betrokkenen

Het kwalificatiedossier Goud- en zilversmeden (gewijzigd 2022) is ontwikkeld in opdracht van de sectorkamer Specialistisch Vakmanschap (SV) van SBB. Het marktsegment Creatief vakmanschap van de sectorkamer SV is in het ontwikkelproces geconsulteerd. Tijdens het ontwikkeltraject is dit dossier afgestemd met representatieve vertegenwoordigers uit de branche namens de Federatie Goud en Zilver en met vertegenwoordigers vanuit Vakschool Schoonhoven vanuit zowel goud als zilver.

12. Verblijfsduur 4 jarig

Om de niveau 4 kwalificaties in dit dossier te behalen is 4 jaar nodig. Het ontwikkelen van het creatieve proces en het ondernemerschap, alsmede het vakmanschap op hoog niveau is een langdurig proces en kost ten minste 4 jaar.

13. Aanvullende informatie

SBB heeft beroepenfilmpjes ontwikkeld. Zie hiervoor www.beroepeninbeeld.nl

14. Certificaten

N.v.t.